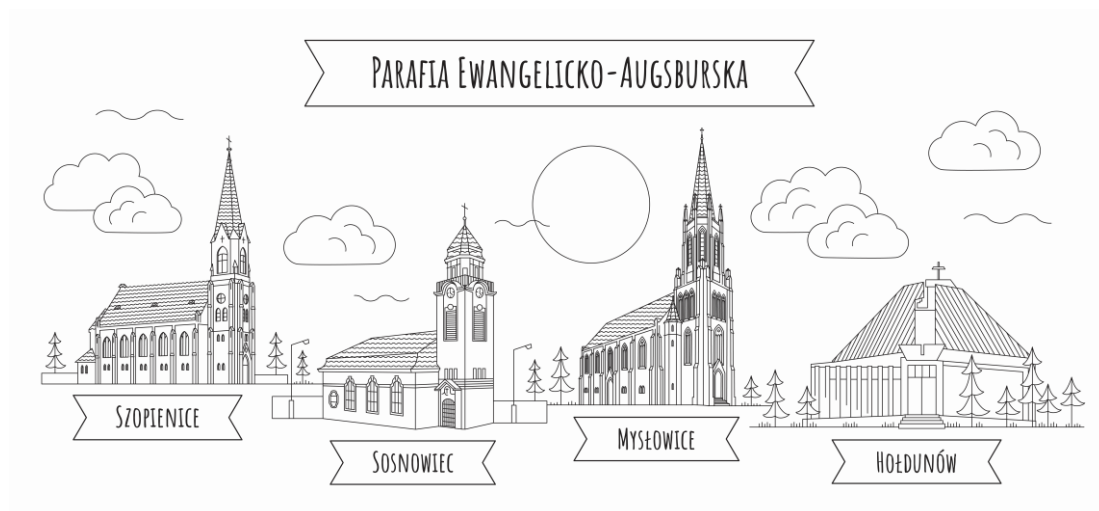

EWANGELICKI PRZEGLĄD MIĘDZYPARAFIALNY ADWENT — BOŻE NARODZENIE 2024 — NOWY ROK 2025

KATOWICE-SZOPIENICE * MYSŁOWICE * SOSNOWIEC
* LĘDZINY-HOŁDUNÓW

INFORMACJE, ZAPROSZENIA I ZAPOWIEDZI

Hasło miesiąca

Grudnia

**Powstań, zjawnij, gdyż zjawiła się twoja światłość, a chwała Pańska
rozbiłyła nad tobą.**

Iz 60,1

DRODZY PARAFIANIE!

Drodzy Parafianie,

Przed nami czas Nowego Roku Kościelnego, Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Zgodnie z tradycją oddajemy w Wasze ręce kolejny numer międzyparafialnego informatora. Na drugiej i trzeciej stronie prezentujemy kalendarz wydarzeń i nabożeństw w naszych parafiach. W grudniu czekają nas wybory do rad parafialnych i komisji rewizyjnych. W Hołdunowie planujemy 16 grudnia nagranie nabożeństwa wigilijnego dla Polskiego Radia, które będzie retransmitowane na antenie radiowej dwójki w Wigilię Świąt Bożego Narodzenia.

Na stronie głównej www.luteranie.pl jest wyszukiwarka kościołów. Dodatkowo udostępniono [wykaz transmisji nabożeństw w TVP i dostępnych w wersji on-line.](#)

KONIEC ROKU KOŚCIELNEGO, ADWENT I BOŻE NARODZENIE 2024, NOWY ROK 2025

Lud, który chodzi w ciemności, ujrzy światło wielkie. Iz 9,1

Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzeliśmy chwałę Jego. J

1,14

Data	Święto	Szopienice	Sosnowiec	Mystowice	Hołdunów
3.12	Wtorek	Mystowice – 18.00 – zebranie Rady Parafialnej			
4.12	Środa Adwentowe Nabożeństwo tygodniowe	-	17.30	-	-
5.12	Czwartek Adwentowe Nabożeństwo tygodniowe	-	-	-	17.30
5.12	Czwartek	Hołdunów – 18.15 – zebranie Rady Parafialnej			
08.12	2. Niedziela Adwentu	8.45 †	11.30 †	8.30 † Wybory Rady Parafialnej	10.00 †
10.12	Wtorek Adwentowe Nabożeństwo tygodniowe	17.30	-	-	-
13.12	Piątek Adwentowe Nabożeństwo tygodniowe	-	-	17.30	-
15.12	3. Niedziela Adwentu	8.45 †	11.30 † Wybory Rady Parafialnej	11.30 †	-
15.12	3. Niedziela Adwentu	Hołdunów – 16.00 – Nabożeństwo połączone z Adwentówką			
16.12	Poniedziałek	Hołdunów – 18.00 – nagranie nabożeństwa radiowego na Wigilię			
22.12	4. Niedziela Adwentu	8.45 †	11.30 †	8.30 †	10.00 † Wybory Rady Parafialnej
22.12	Adwentówka	Mystowice – 17.00			
24.12	Wigilia	22.00	15.30	15.30	17.00
25.12	1. Święto Narodzenia Pańskiego	-	11:30 †	8:30 †	10:00 †
26.12	2. Święto Narodzenia Pańskiego	9:45 †	-	-	-
29.12	1. Niedziela po Narodzeniu Pańskim	8.45 †	11.30 †	8.30 †	10.00 †

31.12	Zakończenie Roku	16.00	-	-	16.00
01.01	Nowy Rok	-	11.30	11.30	-
05.01	2. Niedziela po Narodzeniu Pańskim	11.30 †	9.30 †	8.30 †	10.00 †

Codziennik biblijny na kanale [Youtube Chrześcijańskiej Telewizji Internetowej](#).

Głos Życia w Radiu Katowice – w każdą niedzielę i święto, 7.10 – luteraska audycja radiowa z rozważaniem Słowa Bożego, wiadomościami, kalendarium, przeglądem mediów i muzyką.

PEA w Hołdunowie posiada swój parafialny komunikator na WhatsApp.

PEA Kwartet Ewangelicki
Grupa WhatsApp

PEA św. Trójcy Hołdunów
Grupa WhatsApp

Zeskanuj lub prześlij ten kod QR za pomocą aparatu WhatsApp, aby dołączyć do grupy

Zeskanuj lub prześlij ten kod QR za pomocą aparatu WhatsApp, aby dołączyć do grupy

Działamy!

Nasza młodzieżówka aktualnie intensywnie przygotowuje się do nadchodzącej Adwentówki, odbędzie się ona 15.12.2024. Będzie to niezapomniana sztuka, która nas rozbawi, ale również przybliży nam historię narodzenia Pańskiego. Serdecznie zapraszamy!

Młodzi 4.12

Przedstawiciele naszej młodzieży biorą czynny udział w projekcie „Młodzi 4.12”! Ostatnie spotkanie odbyło się 16 listopada br. w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Katowicach. Na spotkaniu omawialiśmy kwestie mediów społecznościowych oraz to jak dzięki nim docierać do młodych odbiorców i szerzyć ewangelię w internecie.

Więcej o Młodych 4.12 i tym jak działamy, przeczytajcie państwo na naszych profilach społecznościowych

Facebook: <https://www.facebook.com/people/M%C5%82odzi-412/61557825976981/>

Instagram: https://www.instagram.com/mlodzi_4.12/

Wyjazdy

Młodzież naszej parafii licznie wzięła udział w tegorocznym OZME (Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej), który odbywał się w Cieszynie w dniach 4-6 października 2024 r. Był to wartościowy czas, gdzie mogliśmy zintegrować się z młodzieżą z różnych zakątków Polski oraz zadbać o swój duchowy wzrost.

Jeśli jesteś zainteresowany zbliżającymi się wyjazdami, zapraszamy na młodzieżówkę!!

Zapraszamy na spotkania młodzieżowe odbywające się w co drugi czwartek o 18:00.

(godzina oraz termin młodzieżówki mogą ulec zmianie, dlatego, jeśli są państwo zainteresowani, zachęcamy do bezpośredniego kontaktu z liderkami młodzieży lub z księdzem Piotrem Ucińskim)

Numery kontaktowe:

Hanna Kliuczko: +48 883 991 773

Anastazja Ciszek: +48 792 766 713

Ks. Piotr Uciński: +48 693 870 718

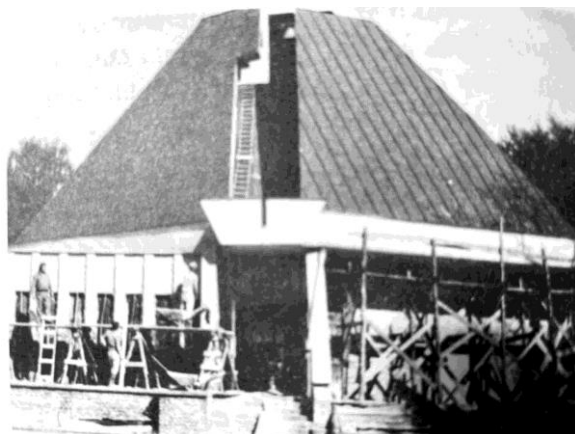
Lędziny-Hołodunów. 38 lat temu powstał obecny kościół św. Trójcy. W niedzielę 24 listopada parafia świętowała jubileusz powstania kościoła. Gościem był ks. Emil Macura, proboszcz parafii w Karwinie należącej do Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburskiego Wyznania w Republice Czeskiej.

Od lewej: ks. Emil Macura, proboszcz SCEAV Karwiná i ks. dr Adam Malina, proboszcz PEA w Hołodunowie i Prezes Synodu KEA w RP.

Przypomnijmy, w 1968 roku plac, bo byłym kościele stał pusty. Parafianie spotykali się na nabożeństwach w przystosowanym na potrzeby kaplicy budynku. Po uzyskaniu odszkodowania za zniszczony intensywną eksploatacją górniczą budynek kościelny, parafia rozpoczęła starania o budowę nowej świątyni. Na przestrzeni lat 1968-1978 podejmowano różne koncepcje zbudowania nowej świątyni, ale w rezultacie nie doszły do realizacji. 29 maja 1978 roku Urząd Wojewódzki wyraził zgodę na budowę w Hołodunowie kościoła ewangelickiego. Plan nowej świątyni opracował dr. inż. Adam Lisik z Chorzowa. Projekt budowy był gotowy w 1979 roku i przystąpiono do jego zatwierdzania. 13 lutego 1981 roku Prezydent Miasta Tychy zaakceptował z zastrzeżeniami plan budowy. 11 grudnia tegoż roku Urząd Miejski w Tychach zatwierdził plan realizacyjny "budowy kaplicy z zapleczem". W 1982 roku przygotowano teren pod budowę kościoła, a 8 października 1983 roku odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego, którego dokonał ks. bp Janusz Narzyński w asyście ks. Konseniora Jana Grosa i miejscowego duszpasterza ks. Karola Baumana. W 1984 roku obiekt był zrealizowany w stanie surowym. Kościół poświęcono 12 października 1986 roku.

Prace wykończeniowe kościoła św. Trójcy, Zdjęcie: archiwum.

Podczas niedzielnego nabożeństwa gościł na nasze zaproszenia ks. Emil Macura, proboszcz parafii SCEAV w Karwinie. Wygłosił kazanie. Mówił o fundamencie i spoiwie, które są istotą tworzenia solidnej budowli, ale są podstawą naszej chrześcijańskiej wiary. Zapraszamy do wysłuchania całego kazania zarejestrowanego podczas nabożeństwa.

Ks. Emil Macura w trakcie kazania, proboszcz (sborový pastor) SCEAV Karviná.

Po nabożeństwie uczestnicy spotkali się przy kawie i cięście z zaproszonym gościem i naszym proboszczem, ks. dr. Adamem Maliną.

Manfred Centner — kurator rady parafialnej opowiada ks. Emilowi Macurze o historii hołdunowskich ewangelików.

Tekst i zdjęcia: Damian Kostyra.

W tekście wykorzystano fragment opracowania ks. Adama Maliny, Ewangeliczne tradycje Hołdunowa, wyd. I, Katowice 1994.

1 grudnia rozpoczynamy Adwent — czas refleksji i duchowego skupienia, a zarazem nowy rok kościelny. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych symboli tego okresu jest wieniec adwentowy. Poznajmy jego ciekawą historię.

12 września 1833 roku ewangelicki teolog i działacz społeczny, ks. Johann Wichern, założył w Hamburgu placówkę o nazwie **RAUHES HAUS** – ewangelicki ośrodek dla sierot z ubogich dzielnic miasta. Było to miejsce, gdzie dzieci znajdowały wsparcie, schronienie i opiekę, mieszkając w niewielkich grupach z wychowawcami, co przypominało strukturę rodziny. Oprócz opieki zapewniano im edukację, która miała pomóc w osiągnięciu niezależności w dorosłym życiu.

W czasie Adwentu w 1839 roku ks. Wichern wpadł na pomysł, by salę ośrodka udekorować w sposób, który wprowadziłby atmosferę sprzyjającą modlitwie, refleksji i oczekiwaniu na Boże Narodzenie, bowiem dzieci często pytały, kiedy nadejdą święta, więc duchowny postanowił przygotować coś, co nie tylko umili im czas, ale także nauczy cierpliwości i pomoże w liczeniu dni. W tym celu stworzył pierwszy wieniec adwentowy – wziął koło od wozu, które ozdobił czterema dużymi i dwudziestoma małymi świecami. Białe świece symbolizowały niedziele Adwentu, a czerwone – dni powszednie między nimi. Od pierwszej niedzieli Adwentu aż do Wigilii zapalano codziennie jedną świecę. Wokół wieńca dzieci gromadziły się na wspólne spotkania, modlitwę i śpiew.

Pierwotna liczba świec zmieniała się co roku (18–24), ponieważ pierwsza niedziela Adwentu przypada w różne dni. Z czasem wieniec zaczęto zdobić zielonymi gałązkami drzew iglastych, a liczbę świec zredukowano do czterech – po jednej na każdą niedzielę Adwentu, co było bardziej praktyczne.

Dziś wieniec adwentowy jest nieodłącznym elementem w ewangelickich kościołach, a ta luterańska tradycja przeniknęła również do innych wyznań chrześcijańskich. Wieniec najczęściej składa się z czterech świec, które zapala się kolejno w każdą niedzielę Adwentu, symbolicznie odliczając czas do Bożego Narodzenia. W parafii w Szopienicach co roku organizowane są warsztaty tworzenia wieńców adwentowych, które integrują nasze cztery parafie i pomagają w duchowym przygotowaniu do wyjątkowego czasu Adwentu, bowiem w tradycji luterańskiej wieniec adwentowy to nie tylko ozdoba – stanowi ważny element duchowego przeżywania Adwentu, kierując myśli ku przyjściu Jezusa Chrystusa.

Michał Malina

Warsztaty tworzenia wieńców adwentowych na parafii w Szopienicach. Zdjęcie: Sandra Braksator-Malina.

Rok 2024 stał pod znakiem remontów naszych obiektów w Mysłowicach, Szopienicach i Sosnowcu.

Parafia myśłowicka remontowała fragment dachu na dawnym domu parafialnym – wymieniono pokrycie dachowe na dachówkę karpiówkę oraz naprawiono kominy. W budynku plebanii zmodernizowano kominy i wykonano ogrzewanie gazowe w jednym mieszkaniu.

W kościele w Szopienicach profesjonalnej renowacji zostały poddane drzwi zewnętrzne główne i wejściowe na wieżę kościoła oraz drzwi wewnętrzne z klatki schodowej na chór. Prace trwały przez kilka miesięcy, a drzwi wróciły na swoje miejsce 22 listopada. Koszt prac wyniósł ponad 34 tys. zł, a większość kwoty pokryła dotacja z Urzędu Miasta Katowice oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Na początku grudnia do szopienickiego kościoła powrócą witraże z wieży, drzwi wejściowych do nawy oraz bocznego wejścia. Całość witraży została poddana renowacji i zyskała nowe energooszczędne i dopasowane do otworów okiennych ramy. Koszt tych prac to około 300 tys. zł, również pokryte dzięki dotacjom z Urzędu Miasta Katowice, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Zabytków. W tym roku planowana jest jeszcze wymiana silnika i przebudowa miecha organowego. Trwają też prace projektowe związane z modernizacją instalacji elektrycznej.

W Sosnowcu kościół zyska niebawem nowe drewniane drzwi wejściowe do kaplicy oraz okna. Zielony kolor stolarki jest wzorowany na zabudowaniach Henryka Dietla (pałac, dawna dyrekcja – obecnie komisariat). Z kolei na cmentarzu na ukończeniu jest pierwszy etap prac na kopule mauzoleum Dietla. W tym roku wymiany doczekała się 1/3 pokrycia dachowego – starą ocynkowaną blachę zastąpiła nowa miedziana. Zabytkowy grobowiec zyskał iluminację świetlną oraz jest poddany stałemu monitoringowi. Prace związane z wymianą dachu będą kontynuowane w 2025 roku, jeśli uda się pozyskać dofinansowanie na ten cel.

Michał Malina

Odnowione drzwi kościoła w Szopienicach.
Zdjęcie: ks. Adam Malina.

Mauzoleum Dietla zyskało nocną iluminację.
Zdjęcie: Adrian Romanowski

Święta Bożego Narodzenia kojarzą się często z domową atmosferą, wynikające ze wspólnego przebywania osób, które nie zawsze mają czas i możliwości, żeby być razem. Wspólnota wigilijnego stołu, wspólne odwiedziny kościoła, bycie razem. Nawet jeśli wcześniej było trzeba przebyć znaczne odległości, aby się spotkać.

W życiu nie spotykamy się tylko z okazji świąt. Zdarza się, że niespokojne czasy sprawiają, że musimy się rozstać i wyruszyć w nieznaną stronę. Szukamy swojego miejsca w życiu, a to sprawia, że czasem wyruszamy w kierunku nowych miejsc. A potem wracamy, czasem tylko na chwilę, czasem na dłużej. A bywa i że na zawsze.

Również i my sami bywamy w różnych podróżach. Służbowych, rodzinnych, wakacyjnych. Odwiedzamy też tych, którzy są nam bliscy.

Przy okazji świątecznych podróży i odwiedzin chcielibyśmy popatrzeć też na odwiedziny, które były udziałem naszej parafii w ciągu dziejów, szczególnie tych dalszych. W zasadzie można powiedzieć, że ewangelicy jako pierwsi odwiedzili Hołdunów, gdy wyszli w 1770 roku z Kóz i zatrzymali się tu po drodze, zostając na zawsze, a na pewno do dziś. W międzyczasie dochodziło tu do wielu odwiedzin. Jedni byli na krótko, przy okazji, inni zostawali na dłużej. Świąt się zmieniało, ale odwiedziny trwały i trwać będą.

Pierwszym odwiedzającym Hołdunów, a dokładniej dawniejszy Anhalt, na którego chciałbym zwrócić uwagę, był syn pierwszego pastora, ks. Johanna G. Schleiermachera, czyli Fryderyk Schleiermacher (1768-1834), który później stał się wielkim teologiem, filozofem i pedagogiem. Urodzony jeszcze we Wrocławiu jako młody chłopak w 1778 roku sprowadził się z ojcem, matką i rodzeństwem do Hołdunowa, gdzie jego rodzina stała się pierwszymi lokatorami nowej „fary”. Trudno tak do końca nazywać Fryderyka akurat lokatorem, bo był bardziej gościem na Hołdunowie niż stałym mieszkańcem. Z Wrocławia do Hołdunowa na „state” zawitał w lecie 1779 roku, wcześniej od roku uczył się w Pszczynie, a potem jeszcze rok Pszczynę łączył z Hołdunowem. Ale był i to w sumie najważniejsze, a w dodatku bardzo dobrze zapamiętał to, czego tu doświadczył. W liście do swojej siostry w 1805 roku opisał swoje wspomnienia z Hołdunowa. Pisał, że gdy miał 11 lat, to jego rodzice przenieśli się do Hołdunowa, na wieś na Górnym Śląsku. Dodał, że chętnie wróciłby do tego domu, gdzie jako pierwszy zamieszkał jego ojciec. Wspomnił też, że obok domu znajdował się piękny ogród, który ojciec z nim zakładał, karczując teren z krzaków. Dodał też, że w Hołdunowie budziła się jego duchowość, a wspomnienia o tym stanowią najbardziej odległy punkt, do którego mógł wrócić w swoim życiu duchowym.

Po tym krótkim w sumie czasie młody Fryderyk z rodzeństwem zostali z Hołdunowa wysłani do szkół na Górnych Łużycach, gdzie zdobywali wiedzę i religijne wychowanie w znanych zakładach wychowawczych w duchu pietystycznym. Później Fryderyk rozpoczął studia teologiczne w podobnym co do profilu seminarium, ale ostatecznie zmienił swoje podejście do spraw duchowości i zaczął uniwersyteckie studia teologiczne. Trochę nie było to po drodze ojcu, który widział dla niego inną przyszłość, ale po paru latach ojciec z synem ostatecznie się pogodzili. Tym bardziej że rodzina doświadczona została śmiercią żony pastora i matki młodego

filozofa, a zdrowie hołdunowskiego duszpasterza się pogorszyło. Ciężkie czasy uległy poprawie, gdy pastor na Hołdunowie ponownie zawarł związek małżeński. W dodatku Fryderyk w 1786 roku stał się ojcem chrzestnym swojej przyrodniej siostry, Anny Marii. Po wielu latach już dorosła Anna Maria przebywała w 1817 r. w Berlinie u swego brata, a tam poznała Ernsta Moritza Arnda, pisarza, historyka i polityka, późniejszego rektora uniwersytetu w Bonn. Starszy od niej Ernst mocno zakochał się w niej, tak że w tym samym roku stali się małżeństwem.

W końcu bohaterowie tej opowieści opuścili świat, po którym wędrowali. Choć było to dawno, to można do dziś stanąć nad ich grobami. Grób ks. Johanna (+1794) jest na cmentarzu w Hołdunowie. Jego druga żona leży na białskim cmentarzu ewangelickim w Bielsku-Białej. Fryderyk pochowany na jest na cmentarzu ewangelickim w Berlinie.

W dawnym Hołdunowie odwiedzało się nie tylko pierwsze pokolenie mieszkańców. Zapraszanie i odwiedziny były wpisane w doświadczenia kolejnych generacji. Popatrzmy co działo się tu w 1819 roku, czyli 25 lat po śmierci pierwszego pastora. Plebanię zajmuje wówczas ks. Karl Wunster z rodziną. Tego to roku rodzi im się córka. Tak się składa, że wówczas na Górnym Śląsku przebywa książę Fryderyk Wilhelm IV, pruski następca tronu. Wędruje z Tarnowskich Gór do Pszczyny i wybiera drogę przez Hołdunów, gdzie witają go uroczyście, dzieci śpiewają i mówią wiersze, a podczas uroczystości sam książę zostaje jednym z ojców chrzestnych córki pastora. Nie ma się co dziwić, że ta córka otrzymała na chrzcie imię Fryderyka...

Fryderyk Wilhelm IV już jako król miał jeszcze jeden epizod, tym razem prawie hołdunowski. Otóż doszło wtedy do zbiegu dwóch okoliczności. Zakończono budowę Kolei Górnośląskiej, czyli głównej linii kolejowej, łączącej Wrocław z Mysłowicami. Na początku października 1846 roku

z udziałem króla Prus odbyły się uroczystości państwowo-kolejowe na dworcu w Mysłowicach. Przy okazji królewskiego pobytu na samej granicy państwa, kolejny z pastorów, czyli ks. Carl F. Beer (1801-1859) otrzymał wtedy z rąk króla Order Orła Czerwonego. Król przy wręczaniu wspominał, że poznał już wcześniejszego duchownego z Hołdunowa, a nawet tam był i został ojcem chrzestnym małej Fryderyki Wunster.

O gościach w Hołdunowie (ale i nie tylko) można długo opowiadać. Skoro jednak zbliżają się święta, warto zmienić bohatera opowieści na innego Gościa, którego przyjście na świat będziemy wkrótce wspominać. Z tej okazji wiele radości, prawdziwego pokoju i otwartości na innych ludzi, bo do tego się też sprowadzają święta Bożego Narodzenia.

Ks. Adam Malina

Grób prof. F. D. Schleiermachera na cmentarzu w Berlinie. Zdjęcie: Manfred Centner.

